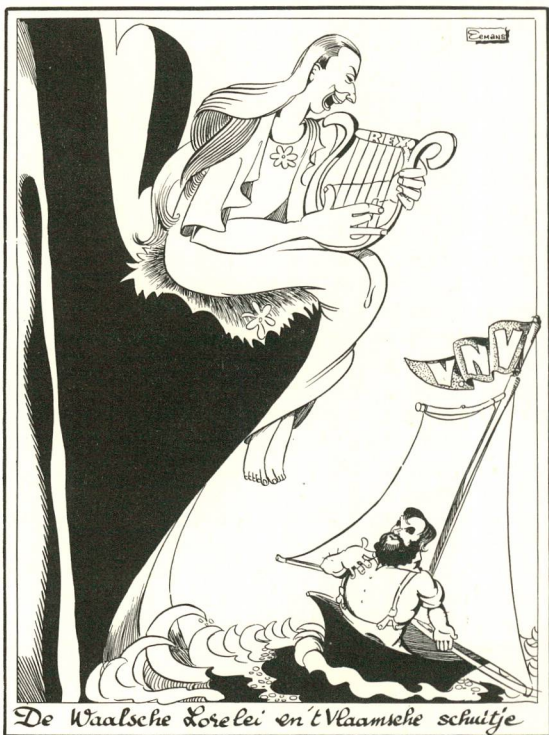


REX, Belgische fascistische partij, gesticht door Léon Degrelle, die in 1936 bij de parlementsverkiezingen een relatief groot succes boekte, maar in 1939 verviel en na de oorlog, ten gevolge van haar samengaan met de Duitse bezetter, definitief verdween.

Rex was het produkt van uiterst rechtse Brusselse en Waalse kringen, maar behaalde toch bij zijn eerste confrontatie met het kiezerskorps in mei 1936 in Vlaanderen alleen 72.000 stemmen. Die uitslag deed het Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV) schrikken: de Vlaams-nationalisten zagen een concurrent opdagen in de jonge, dynamische, autoritaire en op de anti-parlementaire frustraties van het publiek speculerende partij. Reeds in juli 1936 noemde VNV-leider Staf de Clercq op een landdag van zijn partij Rex „Belgisch en anti-Vlaams-nationalist”. Degrelle slaagde er echter in de bekende Vlaamse toneelacteur Paul de Mont als rexistisch senator te doen zetelen en organiseerde een Vlaams partijsecretariaat: Rex-Vlaanderen. Onder impuls van De Mont, die een fede-



De Waalsche Lorelei en 't Vlaamsche schuitje
Karikatuur door M. Eemans op het zgn. Monsterverbond Rex-VNV.

raal België voorstond, kwam het tot een toenadering tussen Rex en het VNV en op 6 oktober 1936 tot een geheim akkoord dat een federalistische beginselverklaring bevatte en de mogelijkheid vermeldde van een organisatorische versmelting van Rex-Vlaanderen met het VNV. Ook beloofde Degrelle een einde te maken aan de verfransingspolitiek te Brussel. Twee dagen na de ondertekening maakte Le Soir het akkoord bekend. De reacties bij rexisten en Vlaams-nationalisten waren negatief. Er werd gesproken over een wederzijds huwelijksbedrog. In de democratische partijen werd beweerd dat Degrelle in het akkoord slechts een middel zag om ook de Vlaams-nationalisten onder zijn gezag te brengen, en dat het VNV op de opslorping van de Vlaamse rexisten hoopte. In feite ging het om een doodgeboren akkoord. Spoedig gingen Degrelle en andere Franstalige rexisten zich solidair verklaren met anti-Vlaamse manifestaties te Brussel. Op 17 september 1937 zegden beide partijen het akkoord op. In januari 1939 betekende de zaak-Martens de ondergang van Rex-Vlaanderen. Het Antwerpse Rex-kamerlid Karel Convent stemde, tegen de wil van Degrelle in, voor dokter Martens en werd daarop openlijk door de leider afgekeurd. Convent en ook Paul de Mont braken dientengevolge met Rex, dat toen snel verschrompelde tot een verzameling van franskiljonse bourgeoiskernen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog gingen een aantal Vlaamse rexisten (Odiel Daem) over naar de nieuwe eenheidsbeweging van het VNV en verdween de partij uit Vlaanderen. In het Franstalige landsgedeelte en in Brussel handhaafde zij haar organisatie, maakte propaganda voor de nationaal-socialistische ideologie en oorlogvoering en ging ten onder met Hitler.

LITERATUUR : P. de Mont en L. Degrelle, *Rex en Vlaanderen* (1936); - P. de Mont, *Het akkoord Rex-VNV en zijn nationale beteekenis* (1937); - J.M. Etienne, *Le mouvement rexiste jusqu'en 1940* (1968).

MANU RUYSS